

Salon kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma vuosille 2016 – 2020

Ilmasto- ja ympäristöryhmä

Dnro 1680/11.00.01.00/2015

Rakennus- ja ympäristölautakunta 20.1.2016 § 7, kaupunginhallitus 1.2.2016 § 32, kaupunginvaltuusto
7.3.2016 § 18

Sisältö

Salon kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma vuosille 2016 – 2020

Johdanto	2
Kestävät valinnat	3
Luonto ja kulttuuriympäristö	4
Lähivedet hyvään kuntoon	5
Ruokalautanen ympäristövaikuttajana	5
Resurssiviisaus alueen vahvuutena	6

JOHDANTO

Kehityspolut kestävään tulevaisuuteen on valittu Lounais-Suomen tavoitteiden mukaisesti. Kehityspolut ovat kestävät valinnat, luonto- ja kulttuuriympäristö, lähivedet hyvään kuntoon, ruokalautanen ympäristövaikuttajana ja resurssiviisaus alueen vahvuutena.

Salon kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelmalla tavoitellaan kasvihuonekaasujen päästövähennyksiä, joihin Salo on sitoutunut liittyessään Kuntaliiton kehittämishankkeeseen ilmastopäästöjen vähentämiseksi. Lisäksi ilmasto- ja ympäristöohjelma toteuttaa Salon kaupungin visiota, joka toimii vastuullisesti ja rohkeasti ihmisen ja ympäristön parhaaksi. Tämä ohjelma on tarkoitettu toteuttettavaksi Salon kaupungin organisaation lisäksi yrityksissä ja yritysalueoimikunnissa sekä yhdistyksissä. Ohjelma haastaa kaikki salolaiset toimimaan.

Kestävät valinnatPainopisteet

- Asumisen, liikkumisen ja kuluttamisen arkivalinnat
- Julkiset hankinnat
- Resurssitehokas ympäristöliiketoiminta

Toimenpiteet	Vastuuta- ho	Aikataulu	Kommentit
Asuntorakentamisen ohjaaminen pääasiassa kaupunki- ja maaseututaajamien yhteyteen, maaseudun elinvoimaisuutta vaarantamatta.	Kaupunkisuunnittelu		
Energiatehokkuuteen pyrkivät kaavahankkeet, esim. Pappisten alue.	Kaupunkisuunnittelu, rakennusvalvonta		
Salon fiksu kuljetusjärjestelmä, jonka avulla on tarkoitus järjestää kaupungin kuljetukset edullisemmin, joustavammin ja kevyemmin. Tavoitteena on lisäksi kehittää perinteisten ratkaisujen oheen uusia digitaalisia palveluja.	Liikennepalveluyksikkö, Hankintapalvelut		Kutsuliikennettä kehitetään.
Innovatiivisia sekä ekologisia toimintamalleja pyritään ottamaan käyttöön kaupungin toiminnoissa, esim. yhteiskäyttöauto, mahdollisesti sähköauto	Kaupunkikehityspalvelut		
Kaupungin hankintapoliittisessa ohjelmassa kirjataan tavoitteet ympäristö- ja resurssiviisaille hankinnoille. Tutkitaan mahdollisuus käyttää hankinnoissa elinkaarirajattelu.	Hankintapalvelut		
Kiinteistöhuolto ja kunnossapito on energiatehokasta. Tilojen käyttö on tehokasta ja tarkoituksenmukaista. Uusiutuvien energioiden käyttöä lisätään. Aurinkosähköllä toimivia kiinteistöjä.	Tilhallintapalvelut		Aurinkosähköä lukiolla, Salohallissa, uimahallissa. Maalämmöllä korvattu öljyä Kuusjoen ja Tupurin kouluissa. Puitesopimusta laaditaan loppuihin 35:een kohteeseen öljystä luopumiseksi.
Lean-toiminnan avulla pyritään toimintojen tehostamiseen, säästöihin ja uudenlaisten toimintamallien luomiseen.	Kehittämis-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut		Sisäisiä laskuja kiertää vähemmän.
Mobiilius; esim.etätyö ja eLearning (etäopiskelu)	Kirjastot tilan tarjoajana, lasten ja nuorten palvelut		Sosiaalitoimissa v 2015 etätyö on jo käytössä ja kokoukset pidetään mahdollisuuksien mukaan Lyncin kautta. Vanhuspalveluissa on tulossa käyttöön mobiili kotihoidon toiminnanohjaus.
Asukkaita ja julkisia toimijoi-	Lounais-		Lounais-Suomen Jätehuollon neuvontatyö tähtää

ta opastetaan kestävään toimintaan ja jätteiden lajitteluun.	Suomen Jätehuolto, jätehuoltolautakunta, ympäristönsuojelu		jätteen synnyn ehkäisyyn sekä uudelleenkäytön, kierrätyksen ja muun hyötykäytön edistämiseen.
--	--	--	---

Luonto- ja kulttuuriympäristö

Painopisteet

- Lähiympäristö osaksi arkea
- Luontoalueiden parempi saavutettavuus ja kulttuuriympäristön tunnettuus
- Ekologiset verkostot

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu	Kommentit
Luonto- ja patikkapolkujen säilyttäminen. Panostetaan tiedottamisen päivittämiseen.	Ympäristönsuojelu, yleisten alueiden kehittäminen ja ylläpito		
Maankäytön suunnittelun tavoitteena turvata riittävän laajoja rakentamattomia alueita.	Kaupunkisuunnittelu		
Kaupunki jatkaa METSO-projektiansa.	Ympäristönsuojelu		
Uimarantojen lukumäärä luonnon vesissä pidetään vähintään nykyisellä tasolla.	Liikuntapalvelut		Varvojärvi vuokrattu kylmäuimareille 2015 tai 2016. Käytössä edelleen 14 luonnon uimarantaa.
Myös lapsille ja vanhuksille taattava arkipäivän kosketus luontoon. Lähimetsistä huolehtiminen koulujen ja päiväkotien läheisyydessä.	Hyvinvointipalvelut		
Luolakartoitus	Kaupunkisuunnittelu		
Kolmannelle sektorille rahoitustukea ja yhteistyötä luontopolkureitistön kunnossapidon ja hoidon toteuttamiseen.	Kaupunginhallitus, ympäristönsuojelu		Maakunnallisen virkistysalueyhdistyksen perustaminen voi ratkaista asian.

Lähivedet hyvään kuntoon

Painopisteet

- Kuormitus kuriin (kunnilla ei ole toimivaltaa)
- Sadevesien valunta hallintaan
- Hyvinvointia lähivesistä

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu	Kommentit
Pohjavesialueet huomioidaan maankäytön suunnittelussa ja viranomaisten lupamenetellessä.	Kaupunkisuunnittelu, rakennus- ja ympäristövalvonta		
Hulevesien johtamisen suunnittelu. Hulevesijärjestelmien rakentamista kehitetään.	Kaupunkisuunnittelu, Liikelaitos		

	Salon Vesi, Yleisten alueiden kehittäminen ja ylläpito		
Kaksoisvesijärjestelmien kehittäminen.	Liikelaitos Salon Vesi		Viitanlaaksossa ja Viitannummella 2. vesi vesoihin ja ulkovesiposteihin.
Pohjavesialueille suojelusuunnitelmien tekeminen.	Liikelaitos Salon Vesi		
Maa-ainesottoalueiden SOKKA-projektin kunnostustarpeen mukaiset toimet.	Ympäristön-suojelu		SOKKA-projektissa kartoitetaan pohjavesialueilla sijaitsevien soranottoalueiden tila ja kunnostustarve.
Sako- ja umpikaivolietteen kerätään säännöllisesti asianmukaiseen käsittelyyn.	Lounais-Suomen Jätehuolto, jätehuoltolautakunta ja ympäristön-suojelu		Jätehuoltorekisterin yhteyteen perustetaan kaivorekisteri. Jätteenkeräysjärjestelmiä parannetaan ja varmistetaan riittävä kapasiteetti. Varmistetaan lietteen tehokas keräys kiinteistöltä ja lietteen toimittaminen asianmukaiseen käsittelyyn. Asukkaita opstetaan ja motivoidaan huolehtimaan asianmukaisesta lietehuollosta. Työ alkaa 2019. Hankehakemus paikallisesta sako- ja lietekaivojen lietteiden hyödyntämisestä (LSJH ja kaupunki)

Ruokalautanen ympäristövaikuttajana

Painopisteet

- Elintarvikeketjun ympäristöosaaminen
- Ympäristöystävällinen ruokavalio
- Ruokahävikin pienentäminen

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu	Kommentit
Ruokapalvelut tarjoavat jatkossakin ravitsemussuositusten mukaista sekä luonnonmukaisesti tuotettua, kasvispainotteista tai sesonginmukaista ruokaa.	Ravitsemis- ja puhtaanapito-palvelut	Alkanut vuonna 2009 ja jatkuu edelleen.	Ravitsemispalvelutoteutus ja ruokalistasuunnitelma toteutetaan suosituksia noudattaen. Mahdollisuutena tarjotaan kotimainen, salolainen kasvisateria mahdollisemman pienellä hiilijalanjäljellä ja luonnonmukaisesti. Ruokapalvelut osallistuvat mahdollisemman moniin kehittämishankkeisiin.
Ruokapalvelut jatkaa uusia käytäntöjä ruokahävikin vähentämiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi.	Ravitsemis- ja puhtaanapito-palvelut	Vakiintunut käytäntö ja jatkuu.	
Ruokapalvelut tarjoavat jatkossakin lähiruokaa.	Ravitsemis- ja puhtaanapito-palvelut	.	Olemme mukana Varsinais-Suomen lähikalahankkeessa.
Asukkaita opastetaan ja motivoidaan ruokahävikin vähentämiseen.	Lounais-Suomen Jätehuolto		Ruokahävikin vähentäminen on tärkeässä roolissa jätteen synnyn ehkäisyyn tähtäävässä neuvonnassa.

Resurssiviisaus alueen vahvuutena

Salon kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 1.6.2015 päättänyt liittyä ensimmäisiin resurssiviisaiden edelläkävijäkaupunkien ja -kuntien verkostoon. Panostaminen alueelliseen resurssitehokkuuteen lisää ekologista kestävyyttä, mutta hyödyt näkyvät myös taloudellisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin paranemisena.

Kaupungin omien hankkeiden lisäksi resurssiviisauden alla mainittakoon Luonnon- ja riistanhoitosäätiön sekä Baltic Sea Action Groupin (BSAG) yhteinen Järki-hanke, jonka rahoittajina ovat Sophie von Julinin sekä Louise ja Göran Ehrnroothin säätiö. Hankkeessa on mukana useita Salossa toimivia maatiloja tavoitteinaan luonnon monimuotoisuuden ja vesiensuojelun järkevä edistäminen. Keinoina ovat mm. ravinteiden kierrätys, hyvät viljelymenetelmät, riistanhoito sekä näihin teemoihin liittyvä neuvonta.

Painopisteet

- Salo ravinne- ja materiaalitehokkuuden mallialueeksi
- Hiilineutraalit ja energiatehokkaat ratkaisut
- Hajautettu uusiutuvan energian tuotanto

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu	Kommentit
Resurssiviisaan toimintatavan jalkauttaminen ja toimenpiteet.	Kaupunkisuunnittelu, YritysSalon ja yritysalueoimikunnat, ympäristönsuojelu		
Uusiutuvien energialähteiden käyttömahdollisuuksien parantaminen sekä hajautettu uusiutuvan energian tuotanto.	Kaupunkisuunnittelu, Salon kaukolämpö, yksityiset toimijat		
Kestävän kehityksen mukainen kaukolämmön tuotanto sekä kaukolämmön käyttöasteesta huolehtiminen.	Kaupunkisuunnittelu, Salon kaukolämpö		Ekovoimalan rakentaminen alkaa aikataulun mukaisesti 2019.
Metsämaan ympäristöalan, kierrätyksen ja energiatuotannon sekä niihin tukeutuvien alojen yrityksille erikoistuneen toimintaympäristön toteuttaminen.	Yrityssalon, kaupunkisuunnittelu		
UUMA-hanke uusiomaainesten käytön edistämiseksi.	Ympäristönsuojelu, Kaupunkisuunnittelu, Yleisten alueiden kehittäminen ja ylläpito		
LED-valojen käytön edistäminen omissa toiminnoissa.	Yleisten alueiden kehittäminen ja ylläpito		
Tuulivoiman, aurinkovoiman	Kaupunkisuun-		

sekä muiden uusiutuvien energiamuotojen lisääminen kestävä kehityksen mukaisesti.	nittelu, Rakennus- ja ympäristövalvonta		
Jätteenpolton kuonien hyötykäyttöä tutkitaan ja kehitetään.	Lounais-Suomen Jätehuolto		Osallistutaan valtakunnallisiin tutkimushankkeisiin.
Resurssitehokkuuden lisääminen yhdyskuntajätehuollossa.	Lounais-Suomen Jätehuolto		Lounais-Suomen Jätehuolto lisää resurssitehokkuutta opastamalla asukkaita ja muita vastualueensa toimijoita sekä kehittämällä helposti saavutettavia vastaanotto- ja hyötykäyttöpalveluja jätelainsäädännön etusijajärjestyksen ja tarvittavien elinkaariarviointien mukaisesti. Ekovoimallisuuden yhteyteen rakennetaan vierailukeskus.

Taulukko: Toimenpiteiden toteutuminen teemoittain.

Toimenpiteet	Toteutunut	Toteutunut hyvin	Toteutunut kohtalaisesti	Toteutunut heikosti	Yhteensä
Kestävät valinnat					
Luonto- ja kulttuuriympäristö					
Lähivedet					
Ruokalautanen					
Resurssiviisaus					
YHTEENSÄ (kpl)					
%					100 %